Juha Hakkarainen
MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Eduskunta
Eduskunnan maatalousjaosto
kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

15.10.2019

HE 29/2019 vp HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2020: METSÄTALOUS JA MAHDOLLISET KIPUPISTEET

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua vuoden 2020 talousarvioesityksestä ja julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020 – 2023.

Pääministeri Rinteen hallituksen ohjelman talouspolitiikan päämääränä on hyvinvoinnin lisääminen. Tällä tarkoitetaan ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää talouskasvua, korkeaa työllisyyttä ja kestävää julkista taloutta.

MTK kiinnittää huomiota finanssipolitiikan liikkumavaran kaventumiseen kansainvälisen talouden ja myös Suomen talouskasvu vaimentuessa.

MTK näkee positiivisena, että hallitusohjelmassa on mm. osoitettu kehyskaudelle maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle lisämäärärahoja mm. maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaan yhteensä 83,3 milj. euroa. Samoin vapaaehtoiseen METSO-ohjelmaan on osoitettu lisämäärärahoja 4,9 milj. euroa.

Hallitus on ilmoittanut tukevansa tuotannollisia investointeja mm. poistomenettelyä kehittämällä. MTK:n näkemyksen mukaan tämän tulee koskea myös metsätaloutta – ja metsäteollisuutta.

HE 29/2019 VP

Tutkimus ja kehitystoiminta

Luonnonvarakeskus tukee toiminnallaan pääluokkaperusteluissa esitettyjen maa- ja metsätalousministeriön toimialan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista. Tieteellinen tutkimus ja tutkimukseen perustuva kehitystoiminta ovat kilpailukykymme kulmakiviä. Erityisesti tämä korostuu digitalisoituvassa toimintaympäristössä.

MTK:n näkemyksen mukaan on erittäin tärkeää kyetä turvaamaan tieteellisen tutkimuksen rahoitus.

Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen

Määrärahaa käytetään uusiutuvien luonnonvarojen kestävää käyttöä ja biotaloutta edistäviin kokeilu-, kehittämis-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin.

MTK näkee erittäin tärkeänä, että Maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaan: Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi (19,8 M€), sekä Luonnonvara- ja biotalouden kokeilu- ja kehittämishankkeisiin (4,3 M€) on lisätty määrärahoja.

Valtionapu Suomen metsäkeskukselle

Suomen metsäkeskus on metsien kestävää hoitoa ja käyttöä sekä niiden monimuotoisuuden säilyttämistä koskevia tehtäviä hoitava koko maan kattava kehittämis- ja toimeenpano-organisaatio. Metsäsektorin kilpailukyvyn näkökulmasta on olennaista, että metsäkeskuksen valtioapu kyetään turvaamaan. Sähköisen asioinnin, tietojärjestelmäarkkitehtuurin, metsätiedon hyödyntämisen näkökulmasta toimivat tietojärjestelmät ovat välttämättömyys.

MTK:n näkemyksen mukaan Suomen metsäkeskuksen on määrätietoisesti panostettava sähköisten palveluiden ja tietojärjestelmien kehittämiseen. Tämä koskee tulevaa uutta metsätietojärjestelmää, kestävän metsätalouden kannustinjärjestelmää ja metsälainsäädännön valvontaa. Tähän oltava myös riittävät resurssit.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen

MTK pitää perusteltuna, että hallituksen esityksessä on lisätty määrärahoja hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemiseksi ja korvaamiseksi.

Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen

Puuntuotannon kestävyyteen esitetään 56,23 milj. euron määrärahaa. Määrärahalla edistetään metsien kestävää hoitoa ja käyttöä myöntämällä tukea yksityismetsissä tehtäviin metsänhoito- ja perusparannustöihin. Budjettiesitys on vuoden 2019 budjetin tasolla.

MTK:n näkemyksen mukaan hallituksen esitys mahdollistaa puuntuotannon kestävyyden turvaamisen. MTK korostaa, että kestävä metsätalous ja puuntuotanto ovat myös hyvää ilmastopolitiikka.

MTK korostaa, että metsätalouden kannustinjärjestelmää kehitettäessä ja uudistettaessa painopisteen tulle olla sinä, että järjestelmä on riittävän yksikertainen ja kannustava. Digitalisoinnin tuomat mahdollisuudet on hyödynnettävä täysimääräisesti.

Metsäluonnon hoidon edistäminen

Puunkäytön lisääntyessä myös metsäluonnon monimuotoisuuden turvaaminen on entistä tärkeämpää. Metsäluonnon hoitoon esitetään käytettäväksi 7,027 milj. euroa.

METSO-ohjelman mukaan metsätalouden ympäristötuella ja luonnonhoitohankkeilla on tavoitteena turvata monimuotoisuutta 82 000 hehtaarilla vuoteen 2025 mennessä. Metsänomistajat ovat ottaneet METSO-ohjelman hyvin vastaan ja monimuotoisuudelle arvokkaita kohteita on tarjottu runsaasti suojeluun. MTK näkee erittäin tärkeänä, että rahoitusta luonnonhoidon edistämiseen on vuoden 2020 budjettiesityksessä lisätty 2 miljoonalla eurolla.

MTK kiinnittää huomiota myös siihen, että Kun METSO-ohjelman rahoitusta nostetaan niin MMM:n kuin YM:n hallinnonaloilla, on tärkeää, että myös toteutuksen tueksi tarvittavat henkilöresurssit turvataan.

Ympäristöministeriön hallinonala: Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot

Talousarviossa esitetään merkittävää lisärahoitusta luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen liittyviin toimiin. Asetettuihin tavoitteisiin nähden riittävät resurssit ovat MTK:n näkemyksen mukaan välttämätön edellytys laadukkaalle toiminnalle. MTK kuitenkin painottaa, että käytössä olevat resurssit on kohdennettava kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti. Tämä edellyttää huolellista ja avointa valmistelua ja toimeenpanoa siten, että eri näkemykset tulevat huomioiduiksi.

Laajaa hyväksyntää nauttivalle Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma METSO:lle esitetään talousarviossa lisärahoitusta. MTK pitää asiaa erittäin tärkeänä METSO:lle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta. MTK:n näkemyksen mukaan METSO:sta tulisi tehdä pysyvä jatkamalla sitä myös vuoden 2025 jälkeen.

Merkittävä osa luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvasta rahoituksesta käytetään Helmi-ohjelmaan, jossa kunnostetaan, hoidetaan ja suojellaan luonnon monimuotoisuudelle arvokkaimpia elinympäristöjä, kuten soita. MTK kannattaa laajavaikutteisen toimintaohjelman käynnistämistä korostaen samalla tarvetta sidosryhmien osallistamiselle ja maanomistajien oikeuksien huomioinnille suunnittelun ja toimeenpanon eri vaiheissa. MTK näkemyksen mukaan myös Helmi-ohjelmassa on hyödynnettävä METSO-toimintamallia.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Budjettikirjan mukaan väylänpidossa painotetaan liikenneverkon päivittäisen liikennöitävyyden vaatimia toimia sekä korjausvelan kasvun pysäyttämistä ja sen vähentämistä. Metsäalan toimintaympäristöä muokkaavat vahvasti nopea teknologinen kehitys, internetin hyödyntämisen uudet muodot sekä automatiikka ja robotiikka.

MTK:n näkemyksen mukaan on erittäin tervetullutta, että perusväylänpidon määrärahataso nostetaan merkittävästi ja valtionavustuksia yksityisteihin korotetaan. Kun hallitus vauhdittaa tuotannollisia investointeja on olennaista, että hallitus varautuu myös väyläverkon kehittämisessä metsäteollisuuden investointeihin

Juha Hakkarainen
Metsäjohtaja
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry